

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Директор ДС «Маяк» ІОБ НААН

Олександр КАСЯН

«03» квітня 2023 року

Обґрунтування вирощування кукурудзи на зерно на Дослідній станції «Маяк» ІОБ НААН у 2023 році

Зернова галузь України є основою сільськогосподарського виробництва і стратегією для всієї держави. Завдяки вигідному географічному розміщенню та сприятливим природно-кліматичним умовам в Україні є об'єктивні передумови для успішного вирощування кукурудзи. Вона належить до найпоширеніших культур у світовому землеробстві, серед вирощуваних рослин і посідає перше місце за валовим збором зерна і друге за посівними площами, поступаючись лише пшениці. У країнах американського континенту кукурудза є основною вирощуваною культурою і становить значну частину експорту. В Європі і, зокрема в Україні, кукурудза тільки набирає популярності серед фермерів, а її вирощування й продаж приносять від 400 до 800% прибутку.

Внаслідок глобальних змін клімату, коли в південній частині України дедалі частіше складаються посушливі умови під час вегетації кукурудзи, відмічено стрімку тенденцію до збільшення посівних площ під цією культурою в Лісостепу України. Ареал вирощування культури зміщується в зону стійкого вологозабезпечення.

Результати вітчизняних наукових досліджень свідчать, що рівень виробництва зерна до 20% і більше залежить від вдалого вибору гібридів відповідно до ґрунтово-кліматичних умов. Зарубіжні науковці стверджують що вплив правильного вибору гібрида на урожайність культури сягає 50%, агротехнічних заходів - 30%, кліматичні умови - 20%. Однак на сьогодні урожайність кукурудзи в Україні порівняно із країнами Європи і Америки є нижчою.

У нас в Україні потенційна врожайність гібридів кукурудзи реалізовується в середньому на 40-45%, а в окремі роки - до 34-36%. Тому тільки за правильного підбору гібридів, використання якісного насіння та відповідного технологічного супроводу в основних зонах вирощування кукурудзи в Україні можна одержати 8-10 т/га зерна і більше з вологістю 18- 25%.

В останні десятиріччя визначну роль у збільшенні виробництва зерна в Україні, зростанні прибутків сільськогосподарських підприємств належить саме такій високо-інтенсивній та ринково затребуваній культурі, як кукурудзі. В структурі валових зборів зернових вона займає лідируючі позиції, завдяки високим темпам зростання площі посіву та урожайності. Так, якщо в 2000 році в Україні було зібрано лише 3848,1 тис. тонн, то в 2013 році валовий збір зріс у 8 разів і сягнув 30949,5 тис. тонн. У 2018 році валовий збір зерна склав 35,8 млн. тонн.

За даними інтерактивної карти «Урожай Онлайн» - 2020, середня урожайність кукурудзи по Україні у 2020 році не перевищує 5 т/га, і становить 4,6 т/га, а валовий збір оцінюється в 11,1 млн. тонн.

За розрахунками Насіннєвої асоціації України, один гектар товарної кукурудзи приносить приблизно 1,2 тис. доларів прибутку, у разі вирощування на насіння з аналогічної площі можна отримати в 9-10 разів більшу виручку. Дослідженнями, проведеними науковцями Інституту сільського господарства Західного Полісся НААН, виявлено, що

показники її ефективності визначали: вологість зерна при збиранні, величина врожаю та реалізаційна ціна товарної продукції.

Високоврожайний гібрид кукурудзи фірми «Піонер» Р8521 (П8521), ФОРСЗЕА: рання група дозрівання ФАО 190-230. Virізняється стабільною урожайністю, придатний для вирощування за умов недостатнього зволоження, стійкий до більшості шкідників і хвороб. Тип зерна – зубоподібний. (Джерело - електронний ресурс: <https://favorit-t.com.ua/ua/p810735138-semena-kukuruzy-pioner.html>).

Високоврожайний гібрид кукурудзи фірми «Сингента» СИ Теліас 80 К Форс Зеа Вайбранс:, середньорання група дозрівання ФАО 200-299. Virізняється стабільною урожайністю, швидким ростом на початку вегетації. Гібрид придатний для ранніх термінів сівби – за температури ґрунту на глибині загортання насіння +6-8° С., рекомендується для збирання в оптимально ранні строки. Вміст білка в зерні 8,8-9,7%, крохмалю – 72-73%. Тип зерна – проміжний. (Джерело - електронний ресурс: <https://www.syngenta.ua/product/seed/sy-telias>).

Враховуючи високу рентабельність кукурудзи на зерно, передовий досвід вирощування культури господарствами різних форм господарювання, як в Україні так і за кордоном, сприятливі умови вирощування в зоні Північного Лісостепу України, зокрема тип ґрунту - чорнозем опідзолений реградований на лесовидних відкладеннях, рельєф (на відкритій місцевості забезпечується необхідна кількість сонячних днів для росту і розвитку рослин) та, звичайно, кліматична зона (достатня кількість опадів) - все це в комплексі дає змогу вирощувати кукурудзу на зерно на Дослідній станції «Маяк» ІОБ НААН на площі 300 га.

Науковий співробітник

В.М. Несин

Науковий співробітник

Н.І. Птуха

Молодший науковий співробітник

О.В. Позняк